

folklor / edebiyat'tan

Dergimizin bu sayısı, mutfak kültürü ile ilgili üç ayrı yazıyla başlıyor. Özel bir sayı olmamasına karşın, bu ortak temalı yazılar, konuya yaklaşım yöntemleri ve ele alınan unsurlara bakıldığında, alışlagelinen bir yemek kültürü değerlendirmesi dışında makalelerden oluşmaktadır.

Bu sayımızın ilk ürünü henüz akademik hayatın başlangıç sıralarında, yüksek lisans öğrencisi iken folklor/edebiyat sayfalarında ürünü yer alan, **Dr.Nilüfer Nahya'nın**, mutfağı 'evin kalbi' imgeleminden yola çıkarak, bir kültürel mekân olarak ela alan ve örnek olarak da Anadolu mutfak kültürünün en zengin yörelerinden birini oluşturan Gaziantep'i seçen yazısı oluşturmaktadır. Çalışmada insanların beslenme etkinlikleri ile mutfak düzenlemeleri arasındaki bağlantıdan yola çıkarak, hem mekânın tasarımına hem de gereçlere işlevsel açıdan bakılmaktadır. **Pelin Yılmaz** ise dünyanın hemen hemen bütün bölgelerinde genel kabul görmüş kahve, çay, kola gibi içeceklerin yanı sıra yerel içeceklerin de insanlar tarafından yorumlanışına dair, içecek ve içecek kültürünü 'Menengiçten Şuruba: Gaziantep'te İçecek Kültürü' başlığı altında; **Meryem Mudara** ise mutfakların vazgeçilmez tatlandırıcılarından baharatları, sadece bu özellikleriyle değil, bir yandan şifa kaynağı olmaları yönünden ama asıl önemlisi bu bitkilerin ticareti ve ticaretin yapıldığı Antalya il merkezinde bulunan aktarlar üzerinden inceliyor.

13. yüzyılda Anadolu'da yaşamış bir fıkrâ kahramanı olan ve fıkraları 16. yüzyıldan bu yana yazıya geçirilen Nasreddin Hoca konusunda kapsamlı çalışmalarıyla tanınan değerli araştırmacı **Mustafa Duman**, bu kez, Anadolu, Azerbaycan, Özbekistan gibi farklı coğrafyalardaki halkın Hoca üzerinden, Timur'la olan mücadelesini irdeliyor.

Belli bir dönem, temel gereksinmelerimizden olan giysilerin, zamanla yerlerini daha kolay üretilen ve işlevsel olan araçlara bırakması, bunların unutulmasına veya tıpkı **Dr. Melda Özdemir**'in dergimizin bu sayısında irdelediği üzere, işlev değiştirerek gündemde kalan çarık gibi yeni bir kimliğe büründüklerini görüyoruz. Neredeyse yarım yüzyıl öncesinde, Anadolu'nun hemen her tarafında yoğun üretici ve tüketicileri bulunan çarık artık hediyelik bir nesneye dönüşmüş durumdadır. Dr. Özdemir, bugün pek az ilde ve ancak folklorik bir amaçla yapımı sürdürülen çarığın, Tokat'taki örneklerinin yapım tekniklerini ele alıyor.

Dr. Hülya Doğan, müslümanlığın gereklerini yerine getirmek bakımından, farklı yayınevleri tarafından basılan iki kadın ilmihali örneğinden hareketle, feminizmin farklı dalgalarındaki yaklaşımlar ve beden problemine bakıştaki algıyı 'popüler İslam'ın kadınlara anlattığı kadınlık' perspektifinden; **Gülçin Tanrıbuyurdu** ise halk tiyatrosu içerisinde önemli bir yere sahip olan meddah hikayelerinden yola çıkarak, erkeğin penceresinden kadının sisli dünyasına eğiliyor.

Dr. Medine Sivri ve **Zeynep Çiftçi** farklı kültürlerde yaşayan ancak ele aldıkları temalar bakımından ortak noktalarda bulunan Fransız edebiyatı yazarlarından René Goscinny'nin *Fıtırık* serisi ile, Türk edebiyatı yazarlarından Rıfat Ilgaz'ın *Bacaksız* serisini, ailede ve okulda çocuğa uygulanan şiddet bakımından çoğulcu inceleme yöntemiyle ele alıyorlar.

Dr. Canan Seyfeli, Osmanlı resmi yayın organlarında Katolik Ermenilere bakışı irdeleyen makalesinde, 1847-1918 yılları arasında 68 sayı yayımlanmış olan Osmanlı Devlet Salnameleri'nden yola çıkarak, Katolik Ermeniler hakkında istatistik bilgileri yanında, imparatorluk içerisindeki durumlarının anlaşılmasını kolaylaştıracak bilgileri paylaşmaktadır.

İnsanın, birey olabilmek adına üstlendiği sorumlulukların çoğalması, makalenin yazarı **Dr. Mevlüt Özben**'in sözcükleriyle yinelersem, 'birey' olmak tahammül edilemez bir insanlık durumuyla daha sık anılır oldu. 'Yeni bireysellik' olarak da kavramsallaştırılan bu insanlık durumunu, Özben, "Şimdi"ye Musallat Olan "Gelecek" başlığı altında; **İlkay Demirkürek** ise Mikail Bakhtin'in Dosyoyevski okumasını, Ahmet Hamdi Tanpınar'ın *Huzur* romanını merkez alarak inceliyor.

Dr. Nadide Kırkınar ve **Dr. Mehmet Ecevit**, Türk resminde toplumsal gerçekçi akımın temsilcilerinden Neşet Günal'ın eserlerindeki kırsal kadın imgesini Türkiye tarımının yapısal ilişkileri bağlamında ele alarak, ülkenin çerisinde bulunduğu toplumsal ve ekonomik duruma ilintisini irdeliyorlar.

Aslı Odabaşı Kuşgöz, çağdaş İspanyol gençlik ve çocuk edebiyatı ürünlerinden üç örnek eser seçerek, dünya ve yaşamla ilgili gerçeklerin yansımada yakalanan şeffaflığa dikkat çekiyor.

*

SİBER dünya, birçok yönden hayatımıza yavaş yavaş yerleşiyor kimilerine göre ise çoktan yerleşti. Öyle ki yaşadığımız dünya ile onu ayıramayabiliyoruz. Yeni alışkanlıklar, hastalıklar, ticaret şekilleri ve iletişim biçimleri kazandık. Şimdi daha büyük bir dünyadan bahsedebiliyoruz. Ancak "insan, bu dünyada kendini nasıl göstermektedir?" "Ne tür ilişkiler içindedir?" "Bireysel ve sosyal görünürlüğü nasıldır ve kendini nasıl ifade etmektedir?" gibi siber alanın insan yaşamındaki yerini tanımlama ve açıklama çabasındaki sorular giderek artmaktadır. Bunlara, siber etnografi veya çevrimiçi etnografik araştırma biçimleri gibi teorik tartışmalar da eşlik etmektedir.

Özetle siber alanda birçok aktiviteye imza atıyoruz. Bir nostaljiyi yaşayabildiğimiz gibi öğreniyoruz; farklı ülkeleri geziyoruz; âşık oluyoruz; siyaset yapıyoruz; tabuları yıkıyoruz ve yeni değerler ortaya koyuyoruz. Yanı sıra bilim insanları olarak siber dünyayı bir araştırma alanı olarak da ele alıyoruz. İşte bu nedenle dergimizin, Ekim 2012'de yayımlanacak 72. sayısını "**siber kültür özel sayısı**" olarak tasarlamaktayız.

Bu çerçevede siber kültür konusu; toplumsal cinsiyet, siber kültürde din ve inanç, siber etnografi, siber antropoloji, folksonomi, çevrimiçi topluluklar, dijital ortamda toplumsal bellek, siber medya, siber alanda sanat ve görsellik, siber terör, hacker'lar, vb. alanlarda teorik içerikli çalışmalar ve özgün araştırmaları beklemekteyiz.

Yeni *folklor/edebiyat*'larda buluşmak dileğiyle...

Metin Turan

Yayın Yönetmeni